

ת"פ 5007/02/23 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית המשפט המחוזי בחיפה
ת"פ 5007-02-23 מדינת ישראל נ' פלוני (עציר)

לפני כבוד השופט גיל קרזבום
המאשימה מדינת ישראל

נגד
הנאשם פלוני (עציר)

גזר דין

כללי

1. הנאשם הודה והורשע במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן בעבירה של הצתה, עבירה לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין.

ההסדר אינו כולל הסכמות בעניין העונשים שיוטלו על הנאשם.

עובדות כתב האישום המתוקן

2. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי בזמנים הרלבנטיים לכתב האישום, התגוררה ויקטוריה אשורוב (להלן: "המתלוננת") בדירה בבניין מגורים ברחוב האילן 21 בעכו ובעלותה רכב מסוג סובארו פורסטר אותו נהגה לחנות בחנייה הסמוכה לבניין.

סמוך לפני יום 31.12.22 בשעה 2:07 החליט הנאשם להצית את הרכב והגיע סמוך למקום החנייה כשהוא מצויד בחומר דליק ובפיסת קרטון אותה הוציא מפח אשפה גדול בקרבת מקום, שפך את החומר הדליק על חלקו הקדמי של הרכב, ושילח בו אש במזיד ונמלט מהמקום בריצה. האש אחזה ברכב, אזור המנוע נשרף כליל, ושתי שמשות החלונות בצדו השמאלי וכן שמשה נוספת בצדו הימני קדמי נופצו. בנוסף, נגרמו נזקי חום לרכב הונדה סיויק אשר בבעלות אלכסנדר לודיקוב, ולרכב סוזוקי בלנו אשר בבעלות בוריס איידלמן. כוחות כיבוי אש הגיעו למקום, כיבו את האש. שווי הנזק הכולל לרכב הסובארו הגיע כדי סכום של ₪ 199,500 והרכב הוכרז כ"אובדן כללי".

עמוד 1

ראיות המאשימה לעונש

3. הוגש גיליון הרשעותיו הפליליות של הנאשם.

טיעוני המאשימה לעונש

4. המאשימה בטיעוניה הדגישה את חומרת העבירה בה הורשע הנאשם וזאת בשל העובדה שהצתה עלולה לפגוע בחיי אדם, בשלום הציבור וברכוש, וכן לגרום למפגע סביבתי. בכל הקשור לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, טענה שחלקו של הנאשם היה מוחלט, הוא הגיע לבדו, כשהוא מצויד בחומר דליק ופיסת קרטון. המאשימה הוסיפה וטענה כי אירוע ההצתה אמנם לא כלל כוונה לפגוע בגוף או בנפש אך בוצע בנוכחות קרובה ומידית לאנשים, באופן שיכול היה בקלות להתפשט ולגרום לנזקי גוף ורכוש נוסף. עוד הוסיפה, כי מדובר בנאשם בגיר ללא כל לקות שכלית או קרבה לסייג לאחריות פלילית, הוא הבין את חומרת מעשיו והשלכותיהן, ויכול היה להימנע מביצוע העבירה. בכל הקשור למדיניות הענישה, הפנתה לפסיקה רלוונטית וטענה למתחם עונש הולם שנע בין 24 ל- 48 חודשי מאסר לריצוי בפועל. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הפנתה להודאתו בכתב האישום המתוקן, לעברו הפלילי של הנאשם הכולל 5 הרשעות קודמות, בגין עבירות של תקיפת בן זוג, איומים, הפרעה לשוטר, שוד מזויין וסמים, כאשר בחלקם הנאשם אף ריצה עונשי מאסר ארוכים. לאור כל האמור לעיל, ביקשה להטיל על הנאשם עונש מאסר המצוי ברף האמצעי של מתחם הענישה המוצע, וכן פיצוי למתלוננת ולשני בעלי הרכבים הנוספים שנפגעו, ומאסר מותנה ארוך ומשמעותי.

טיעוני ההגנה לעונש

5. ב"כ הנאשם הפנה להודאתו המידית של הנאשם, ללקיחת האחריות, לחיסכון בזמן שיפוטי יקר ולעובדה שנחסכה עדותם של עדים רבים. הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, בין היתר להיותו גרוש, אב לשלוש בנות, וטרם מעצרו עבד לפרנסתו במפעל. עוד ציין כי הנאשם איבד את אביו במהלך המעצר הנוכחי מבלי שזכה להיפרד ממנו. הפנה למצבו הנפשי הקשה של הנאשם אשר מתמודד עם אירועים פסיכויטיים בעקבות שימוש בחומרים אסורים. בכל הקשור לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, טען כי העבירה בוצעה ללא מניע של נקמה או סכסוך. עוד ציין כי מדובר בנזק רכושי בלבד והמתלוננת פוצתה על ידי חברת הביטוח במלוא גובה הנזק. ביקש להתחשב לקולה בעובדה כי הנאשם עצור עד תום ההליכים נגדו, בדגש על כך שתנאי מעצר קשים מתנאי מאסר. בנוסף ביקש לתת מענה למאמציו של הנאשם לשיקום במסגרת בית הכלא. בכל הקשור למדיניות הענישה, הפנה לפסיקה רלוונטית, וביקש לקבוע מתחם עונש הולם נמוך מזה שהמאשימה עותרת אליו ובהתאם, ביקש להסתפק בתקופה המעצר בה הנאשם היה נתון עד כה בניכוי ימי מעצרו.

6. אמו של הנאשם, הגב' סואעד זידאן, העידה כי הנאשם התמכר לסמים אשר השפיעו לרעה על מצבו הנפשי, ולניצולו על ידי אחרים. ציינה כי הנאשם אב לשלוש בנות, והדגישה כי הנאשם עבר תקופה קשה בעקבות מות אביו. עוד ציינה כי היא רואה התקדמות במצבו הכללי וביקשה להתחשב בו.

7. הנאשם עצמו הודה במיוחס לו, קיבל אחריות על מעשיו, הצטער על ביצוע העבירה וביקש סליחה מאמו. ביקש להתחשב בו ובשלושת בנותיו, וציין כי הוא עובר תהליך שיקומי במסגרת הכלא והדגיש את רצונו לנהל אורח חיים נורמטיבי, לחזור למשפחתו ולפתוח דף חדש.

דין

קביעת מתחם העונש ההולם

8. פרק ו' סימן א' 1 לחוק העונשין דן בהבניית שיפוט הדעת השיפוטי בענישה (סעיפים 40-א-טו) וקובע בין היתר, כי העיקרון המנחה בגזירת הדין הינו עקרון ההלימה, קרי קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת האשמה של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטלים עליו (ס' 40 א). ראשון השיקולים הוא הלימה ואחריו שיקום, הגנה על שלום הציבור, הרתעה אישית והרתעת הרבים. בשלב ראשון יש לקבוע את מתחם העונש ההולם, אשר נגזר מחומרת העבירה ונסיבות ביצועה, הערך החברתי עליו יש להגן, מידת הפגיעה בערך זה, ומדיניות הענישה הנהוגה ביחס לאותה עבירה.

הערכים החברתיים עליהם יש להגן

9. הערכים החברתיים אשר נפגעו הם הגנה על שלום הציבור והגנה על זכות הקניין והרכוש, כמו גם על תחושת הביטחון של הציבור, השמירה על ערך החיים ושלמות גופו, שלווה וביטחון האישי. על חומרתה של עבירת ההצתה והפוטנציאל ההרסני הטמון בה ניתן גם ללמוד מהעונש המרבי שנקבע בצידה (15 שנות מאסר). בתי המשפט חזרו הדגישו את חומרתה היתרה של עבירה זו גם במקרים בהם הנזק היחיד הינו רכושי (ר' ע"פ 728/13 עוודה נ' מדינת ישראל, וע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל), זאת מפאת הפוטנציאל הממשי לגרימת נזק לגוף. מדובר בהתנהגות עבריינית הפוגעת לא רק במתלונן שרכושו ניזוק אלא בכלל הציבור שתחושות ביטחונו ואיכות חייו נפגעים. חומרתה של העבירה נובעת גם מעצם טיבה של "אש" שהשליטה בה קשה ולעיתים בלתי אפשרית, ובהתפשטותה גורמת כאמור לנזקים קשים לרכוש וגוף. בהתאם, נקבע לא פעם כי ככלל, יש להטיל בגינה של עבירת ההצתה עונש של מאסר בפועל (ר' ע"פ 7205/15 וינבלט נ' מדינת ישראל, ע"פ 7045/12 אלטנאי נ' מדינת ישראל, ע"פ 1414/15 מדינת ישראל נ' פדר; ע"פ 1727/14 מימון נ' מדינת ישראל; ע"פ 6720/16 מדינת ישראל נ' פלוני). על חומרת עבירת ההצתה ושיקולי הענישה בגינה עמד כב' השופט ע' גרוסקופף בע"פ 2939/19 חלפון נ' מדינת ישראל: "בהצתה טמון נזק הרסני. אש המתפשטת באופן בלתי מבוקר זורה הרס, ומסכנת את

האדם ואת החי, את הגוף ואת הרכוש. לא בכדי עמד בית משפט זה על חומרת עבירת ההצתה, ודומה כי אין צורך להכביר בכך מילים. עם זאת, טווח הענישה בגין הצתה אינו אחיד, ובקביעתו יש ליתן את הדעת, בין היתר, לתוצאות ההצתה, לפוטנציאל הסיכון הגלום בה, לתכנון מוקדם ולעברו של המצית". (לעניין זה ראו גם בע"פ 8347/19 מיהרט נ' מדינת ישראל ובע"פ 2356/17 רגבי נ' מדינת ישראל).

נסיבות ביצוע העבירה

10. מידת הפגיעה בערך המוגן משתנה בהתאם לנסיבות. יש להבחין בין הצתה של נכס ללא חשש להתפשטותה של האש, לבין מקרה בו האש עלולה להתפשט ולפגוע ברכוש אחר. כן יש לבחון את פוטנציאל הפגיעה בגוף ובנפש. למותר לציין שהצתה שגרמה בפועל לפגיעה בגוף או בנפש גם אם שלא במתכוון, חמורה בהרבה.

11. נסיבות ביצוע העבירה פורטו במסגרת תיאור עובדות כתב האישום המתוקן. המניע להצתה אינו ברור, חלקו של הנאשם בביצוע העבירה הינו מלא ומוחלט, והוא הגיע למקום עם חומר דליק ופיסת קרטון, כך שקדם למעשהו תכנון.

הנאשם הצית רכב סמוך לחנייה הסמוכה לבניין מקום מגורים, פעולה שיכולה הייתה להסתיים גם בפיצוץ מיכל הדלק של הרכב, ולהביא להתפשטות האש, לפגיעה בחיי אדם, ולנזקים כבדים.

רכבה של המתלוננת ניזוק באופן כבד והוכרז כ"אבדן כללי" וכן נגרמו נזקי חום לשני רכבים נוספים שחנו לצד רכבה של המתלוננת.

הנאשם נמלט מהמקום מבלי לעמוד על תוצאות מעשיו ובכך גילה אדישות לאפשרות התפשטות האש.

12. למרבה המזל, הרכב לא התפוצץ ולא נגרם נזק לגוף. כאמור, המניע להצתה אינו ברור ואין להניח לחובת הנאשם כי מדובר בהצתה הקשורה בנקמה או בסכסוך או ברצון לפגוע במתלוננת.

13. במכלול הנסיבות, אני סבור כי במקרה זה הפגיעה בערכים המוגנים הינה בינונית.

מדיניות הענישה והפסיקה הנהוגה

14. בחינת מדיניות הענישה מלמדת על מנעד ענישה רחב יחסית. בע"פ 1846/13 עמאש נ' מדינת

ישראל שני נאשמים הורשעו בהצתת רכבו של המתלונן על רקע סכסוך בעניין הבעלות על הרכב. על הנאשם השני (שזו הייתה העבירה היחידה שיוחסה לו) הוטל עונש של 27 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון אישר את המתחם שנקבע (24-48 חודשי מאסר) ודחה את הערעור. **בע"פ 907/14 רחמים נגד מדינת ישראל** המערער הצית את רכבה של שכנתו. נקבע מתחם עונש הולם שבין שתיים לארבע שנות מאסר בפועל. נגזרו 30 ח' מאסר בפועל. בע"פ 6720/16 **מדינת ישראל נ' פלוני**, הנאשם הורשע בהצתה בכך שהצית רכב של אדם שבו חשד, כי מנהל קשר עם בת זוגו, נקבע מתחם הנע בין 24-48 חודשי מאסר. בית המשפט חרג לקולא מטעמי שיקום וגזר על הנאשם עונש של 6 חודשי עבודות שירות. ערעור על קולת העונש התקבל באופן שעונשו החומר ל-12 חודשי מאסר בפועל חרף טעמי שיקומו. **ע"פ 6418/21 אריאל סלהוב נ' מדינת ישראל** הנאשם הורשע בעבירת הצתה בכך שנסע לבית העסק של המתלונן, שפך את הדלק שהביא עימו על רכבו של המתלונן, הצית את הרכב ונמלט מן המקום. נקבע מתחם עונש הולם אשר נע בין 18 ועד 36 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט סטה קולה מהמתחם לאור שיקולי שיקום והטיל עליו 15 חודשי מאסר בפועל. ערעור על חומרת העונש התקבל באופן שהומר עונשו של הנאשם לתשעה חודשי מאסר בעבודת שירות לאור סיכוי של ממש לשיקום. **בע"פ 7398/17 גומעה אנטילאת נ' מדינת ישראל**, הנאשם הורשע בעבירה של הצתה, בכך שהצית בשעות לילה בעודו בגילופין באמצעות מצת את תכולתם של מספר רב של פחי אשפה ומתקני אשפה, שנמצאו בסמוך לבתי מגורים ורכבים כתוצאה ממעשי הנאשם, נגרמו נזקים בסך 2,621 ₪. נקבע מתחם עונש הולם בין 18 - 36 חודשי מאסר בפועל והושת על הנאשם עונש של 28 חודשי מאסר בפועל. ערעור על חומרת העונש נדחה. **בע"פ 1846/13 עמאש נ' מדינת ישראל** שני נאשמים הורשעו בהצתת רכבו של המתלונן על רקע סכסוך בעניין הבעלות על הרכב. על הנאשם השני (שזו הייתה העבירה היחידה שיוחסה לו) הוטל עונש של 27 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון אישר את המתחם שנקבע (24-48 חודשי מאסר) ודחה את הערעור.

15. המאשימה הפנתה למספר פסקי דין, כאשר מתחמי הענישה נעים בין 20 ועד 48 חודשים מאסר בפועל, והעונשים שהוטלו נעים בין 24 ועד 38 חודשי מאסר בפועל.

16. ההגנה הפנתה למספר פסקי דין, כאשר מתחמי הענישה נעים בין 10 ועד 48 חודשי מאסר בפועל, והעונשים שהוטלו נעים בין עבודות לתועלת הציבור ועד 24 חודשי מאסר בפועל.

מתחם העונש ההולם בתיק זה

17. העונש המקסימלי הקבוע בצד עבירת ההצתה הינו 15 שנות מאסר.

לאחר ששקלתי את חומרת העבירות, נסיבות ביצוען כמפורט לעיל, מידת הפגיעה בערכים המוגנים והפסיקה הנהוגה, אני סבור, כי מתחם העונש ההולם צריך לכלול רכיב של מאסר בפועל שלא יפחת מ- 18 חודשים ולא

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

18. לקולה אני מביא בחשבון את: הודאתו המידית של הנאשם, קבלת האחריות, החיסכון בזמן שיפוטי יקר, נסיבותיו האישיות כעולה מטיעוני ההגנה ומצבו הנפשי כעולה מהמסמכים שהוגשו על ידי ההגנה (נ/1, נ/2, נ/3) לפיהם הנאשם עבר מספר אשפוזים פסיכיאטריים לאחר התקפים פסיכויטיים על רקע של שימוש בסמים. כן יובאו בחשבון רצונו לעבור הליך גמילה, ותקופת מעצרו עד היום (כידוע תנאי מעצר קשים ממאסר) במהלכה נפטר אביו והנאשם לא זכה להיפרד ממנו. כך גם אין להתעלם מהעובדה שאסיר הסובל ממגבלה פיזית או נפשית, מאסרו קשה ומאתגר יותר.
19. לחומרה יובא בחשבון עברו הפלילי של הנאשם הכולל 5 הרשעות קודמות בעבירות של תקיפה סתם (בן זוג), איומים, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, שוד מזויין, וסמים. הנאשם ריצה בעברו שלושה מאסרים בפועל, האחרון בשנת 2022 למשך 4 חודשים. אמנם אין בעברו של הנאשם עבירת הצתה או היזק בזדון, אך מדובר בעבר מכביד יחסית המהווה נסיבה מחמירה בקביעת העונש בתוך המתחם.
20. בכל הנוגע לקביעת העונש בתוך מתחם העונש ההולם, נוכח כלל הנסיבות, אני סבור שנכון להטיל על הנאשם מאסר בפועל לתקופה המצויה במחציתו התחתונה של המתחם.
21. נוכח מצבו הכלכלי הקשה של הנאשם ותקופת המאסר שתוטל עליו אני מחליט להימנע מהטלת קנס.
22. בכל הנוגע לגובה הפיצוי שיוטל לטובת נפגעי העבירה, מובהר שאין בו כדי ללמד על גובה הנזק שנגרם להם. מדובר בפיצוי עונשי שכל מטרתו הכרה בפגיעתם.
23. לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

אני גוזר על הנאשם מאסר בפועל לתקופה של 22 חודשים בניכוי ימי מעצרו מיום 09/01/23 ועד היום.

אני גוזר על הנאשם עונש מאסר על תנאי לתקופה של 10 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור

בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, עבירה של הצתה ויורשע בגינה.

אני גוזר על הנאשם עונש מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, עבירה של היזק בזדון לרכוש ויורשע בגינה.

הנאשם ישלם לנפגעי העבירה פיצוי כספי כולל בסך 14,000 ₪ על פי החלוקה הבאה:

למתלוננת הגב' ילנה אשורוב פיצוי כספי בסך 10,000 ₪.

למר איידלמן בוריס (עד תביעה מס' 3) פיצוי כספי בסך 2,000 ₪.

למר אלכסנדר לודיקוב (עד תביעה מס' 4) פיצוי כספי בסך של 2,000 ₪.

סכומי הפיצוי ישולמו עד ליום 01.01.24.

יש לשלם את הפיצוי לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, החל מחלוף 3 ימים מיום מתן גזר הדין וזאת באחת מהדרכים הבאות:

בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il או חפש בגוגל "תשלום גביית קנסות".

מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000 (ניתן לפנות לנציגים לקבלת מידע במספרים הללו).

במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

המאשימה מתבקשת לעדכן את נפגעי העבירה בתוכן גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, א' אב תשפ"ג, 19 יולי 2023, בנוכחות הצדדים.